Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
RIMVYDAS NORKUS
esitatud 8. mail 2025 [1]

Kohtuasi C-315/24

Nestlé Sverige AB
versus
Miljönämnden i Helsingborgs kommun

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Högsta förvaltningsdomstolen (Rootsi kõrgeim halduskohus))

Eelotsusetaotlus – Õigusaktide ühtlustamine – Toiduohutus – Meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toit – Teavitamisnõuded – Kohustuslik lisateave – Kohustusliku toitumisalase teabe erinõuded – Selle teabe märgistusel kordamise keeld

1. Käesolev kohtuasi annab Euroopa Kohtule esimest korda võimaluse tõlgendada liidu õigusnorme, mis käsitlevad kohustuslikku lisateavet meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu märgistamisel.

Õiguslik raamistik

Määrus (EL) nr 1169/2011

2. Määruse (EL) nr 1169/2011 [2] põhjenduses 41 on kirjas:

„Esitatav toitumisalane teave peaks olema lihtne ja kergesti arusaadav, et see oleks keskmisele tarbijale meelepärane, täidaks oma kasutuselevõtu eesmärki ja arvestaks olemasolevate toitumisalaste teadmiste taset. Toitumisalane teave, mis on osaliselt põhivaateväljal, mida tavaliselt nimetatakse pakendi esiküljeks, ja osaliselt pakendi mõnel teisel küljel, näiteks tagaküljel, võib tarbijaid eksitada. Seepärast peaks toitumisalane teave olema märgistusel samas vaateväljas. Lisaks võib kõige tähtsamaid toitumisalaseid andmeid põhivaateväljal vabatahtlikult korrata, et tarbijad toitu ostes peamist toidualast teavet hõlpsasti näeksid. Kui korratava teabe valik jäetakse vabaks, võib see tarbijaid eksitada. Seetõttu tuleb selgitada, millist teavet võib korrata.“

[1] Algkeel: prantsuse.

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrus, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 1924/2006 ja (EÜ) nr 1925/2006 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni direktiiv 87/250/EMÜ, nõukogu direktiiv 90/496/EMÜ, komisjoni direktiiv 1999/10/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/13/EÜ, komisjoni direktiivid 2002/67/EÜ ja 2008/5/EÜ ning komisjoni määrus (EÜ) nr 608/2004 (ELT 2011, L 304, lk 18).

3. Määruse artikli 9 „Kohustuslike andmete loetelu“ lõikes 1 on ette nähtud:

„Vastavalt artiklitele 10 kuni 35 ning kui käesolevas peatükis sisalduvatest eranditest ei tulene teisiti, on kohustuslik märkida järgmised andmed:

[…]

l) toitumisalane teave.“

4. Nimetatud määruse artikli 30, mis käsitleb artikli 9 lõike 1 punktis l nimetatud toitumisalase teabe sisu, lõigetes 1 ja 3 on sätestatud:

„1. Kohustuslik toitumisalane teave hõlmab järgmist:

a) energiasisaldust ning

b) rasvade, küllastunud rasvhapete, süsivesikute, suhkrute, valkude ja soola sisaldus.

[…]

3. Kui müügipakendis toidu märgistus sisaldab lõikes 1 osutatud kohustuslikku toitumisalast teavet, võib selles korrata järgmist teavet:

a) energiasisaldus või

b) energiasisaldus koos rasva, küllastunud rasvhapete, suhkrute ja soola sisaldusega.“

5. Sama määruse artikli 32 „Väljendamine 100 g või 100 ml kohta“ lõikes 2 on sätestatud:

„Artikli 30 lõigetes 1 kuni 5 osutatud energiasisaldus ja toitainete kogus väljendatakse 100 grammi või 100 ml kohta.“

6. Määruse nr 1169/2011 artikli 33 lõigetes 1, 2 ja 4 on sätestatud:

„1. Järgmistel juhtudel võib artikli 30 lõigetes 1 kuni 5 osutatud energiasisaldust ja toitainete kogust väljendada tarbijate jaoks kergesti äratuntava portsjoni ja/või tarbimisühiku kohta, tingimusel et portsjoni või tarbimisühiku suurus on märgistuses kindlaks määratud ning pakendis sisalduvate portsjonite või tarbimisühikute arv on teatavaks tehtud:

a) lisaks artikli 32 lõikes 2 osutatud väljendamisviisile 100 grammi või 100 ml kohta;

[…]

2. Erandina artikli 32 lõikest 2 võib artikli 30 lõike 3 punktis b osutatud juhtudel energiasisaldust ning toitainete kogust ja/või XIII lisa B-osas sätestatud võrdluskoguste protsenti väljendada vaid portsjoni või tarbimisühiku põhjal.

Kui toitainete kogus on väljendatud vaid portsjoni või tarbimisühiku põhjal vastavalt esimesele lõigule, väljendatakse energiasisaldust 100 g või 100 ml kohta portsjoni või tarbimisühiku põhjal.

[…]

4. Kasutatud portsjon või tarbimisühik tuleb esitada toitumisalase teabe vahetus läheduses.“

Määrus (EL) nr 609/2013

7. Määruse (EL) nr 609/2013 [3] põhjenduses 24 on märgitud:

„[…] määrus [nr 1169/2011] […] sätestab märgistamist käsitlevad üldnõuded. Üldjuhul tuleks kõnealuseid märgistamisnõudeid kohaldada käesoleva määrusega reguleeritud toidugruppide suhtes. Käesoleva määrusega tuleks määruse [nr 1169/2011] suhtes vajadusel siiski ette näha lisanõuded või erandid, et vastata käesoleva määruse erieesmärkidele.“

8. Selle määruse artikli 2 lõike 2 punktis g on sätestatud:

„[…] kasutatakse järgmisi mõisteid:

[…]

g) „meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toit“ – toit, mis on eriliselt töödeldud või koostatud ja ette nähtud kasutamiseks meditsiinilise järelevalve all olevate patsientide, sealhulgas imikute jaoks; toit, mis on ette nähtud täielikuks või osaliseks toitumiseks patsientidele, kellel on piiratud, kahjustunud või häirunud võime tavatoidu või teatavate selles sisalduvate toitainete või metaboliitide manustamiseks, seedimiseks, imendumiseks, metaboliseerimiseks või eritamiseks või kellel on muud meditsiiniliselt kindlaks tehtud toitumisvajadused, mille rahuldamist ei ole võimalik tagada üksnes tavatoitumise muutmisega“.

9. Nimetatud määruse artikli 9 lõigetes 5 ja 6 on sätestatud:

„5. Artikli 1 lõikes 1 osutatud toidu märgistamisel, esitlemisel ja reklaamimisel esitatakse teave sellise toidu asjakohase kasutamise kohta ning kõnealune teave ei tohi olla eksitav ega omistada sellisele toidule haigusi vältida aitavaid, ravivaid või leevendavaid omadusi ega viidata sellistele omadustele.

6. Lõikega 5 ei välistata kasuliku teabe või soovituste andmist, mis on ette nähtud üksnes meditsiinilise, toitumisalase ja farmaatsiaalase kvalifikatsiooniga isikutele või muudele tervishoiutöötajatele, kes tegelevad emade ja laste hooldusega.“

[3] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määrus imikute ja väikelaste toidu, meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu ning kehakaalu alandamiseks ettenähtud päevase toidu asendajate kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 92/52/EMÜ, komisjoni direktiivid 96/8/EÜ, 1999/21/EÜ, 2006/125/EÜ ja 2006/141/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/39/EÜ ning komisjoni määrused (EÜ) nr 41/2009 ja (EÜ) nr 953/2009 (ELT 2013, L 181, lk 35).

Delegeeritud määrus (EL) 2016/128

10. Delegeeritud määruse (EL) 2016/128[4] põhjendused 13, 14 ja 15 on sõnastatud järgmiselt:

„(13) Meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toit peab vastama määruse [nr 1169/2011] nõuetele. Võttes arvesse meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu eripära, tuleks vajaduse korral käesolevas määruses sätestada üldnõudeid täiendavad nõuded ja erandid neist.

(14) Meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu puhul peaks olema kohustuslik esitada kogu seda liiki toidu õige kasutuse tagamiseks vajalik teave. Kõnealune teave peaks sisaldama niisuguste omaduste ja tunnuste kirjeldust, mis on seotud muu hulgas toote eritöötluse või -koostisega ja toiteväärtusega ning toote kasutamise põhjendusega, mis muudavad toote kasulikuks seoses selle konkreetse kavandatud kasutusega. Sellist teavet ei tuleks käsitada toitumis- ja tervisealaste väidetena määruse [nr 1924/2006] tähenduses.

(15) Meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu kohta esitatav toitumisalane teave on esmatähtis selle õige kasutamise tagamiseks nii seda tarbivate patsientide puhul kui ka selle tarbimist soovitavate tervishoiutöötajate puhul. Täielikuma teabe andmiseks patsientidele ja tervishoiutöötajatele peaks toitumisalane teave seega sisaldama rohkem andmeid, kui on nõutud määrusega [nr 1169/2011]. […]“.

11. Selle delegeeritud määruse artikli 5 „Erinõuded toitumisalase teabe kohta“ lõikes 1 ja lõike 2 punktis g on sätestatud:

„1. Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, peab meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toit vastama määruse [nr 1169/2011] nõuetele.

2. Lisaks määruse [nr 1169/2011] artikli 9 lõikes 1 loetletud kohustuslikele andmetele esitatakse meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu kohta järgmine kohustuslik lisateave: […]

g) niisuguste omaduste ja/või tunnuste kirjeldus, mis muudavad toote kasulikuks sellise haiguse, tervisehäire või terviseseisundi puhul, millega seotud toitainevajaduste rahuldamiseks see on ette nähtud, eelkõige näiteks seoses eritöötluse või -koostisega, toitainete hulga suurendamisega või vähendamisega, nende kõrvaldamisega või muul viisil muutmisega ja toote kasutamise põhjendusega;

[…]“.

12. Nimetatud delegeeritud määruse artikli 6 „Erinõuded toitumisalasele teabe kohta“ lõikes 2 on ette nähtud:

„2. Erandina määruse [nr 1169/2011] artikli 30 lõikest 3 ei korrata toote märgistusel meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu kohta esitatud kohustuslikus toitumisalases teabes märgitud andmeid.“

[4] Komisjoni 25. septembri 2015. aasta delegeeritud määrus, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 609/2013 seoses meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu koostise ja teabe erinõuetega (ELT 2016, L 25, lk 30).

Vaidluse taust, põhikohtuasi, eelotsuse küsimused ja menetlus Euroopa Kohtus

13. Nestlé Sverige AB (edaspidi „Nestlé“) on toidukäitlemisettevõtja, kes turustab mitmeid tooteid meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toiduna.

14. Nagu nähtub eelotsusetaotlusest, sisaldavad need tooted pakendi esiküljel andmeid energiasisalduse ja erinevate toitainete, näiteks rasvade, valkude ja kiudainete koguse kohta, mida ei ole väljendatud mitte 100 g või 100 ml kohta, vaid portsjoni või tarbimisühiku kohta (edaspidi „vaidlusalused andmed“).

15. Miljönämnden i Helsingborgs kommun (Helsingborgi omavalitsusüksuse keskkonnakomisjon, Rootsi) kohustas Nestléd kustutama vaidlusalused märked põhjusel, et need kujutavad endast delegeeritud määruse 2016/128 artikli 6 lõiget 2 rikkudes määruse nr 1169/2011 artikli 30 lõike 1 kohaselt kohustuslikus toitumisalases teabes sisalduvate andmete kordamist, mis on selle määruse artikli 32 lõike 2 kohaselt esitatud 100 g või 100 ml kohta.

16. Pärast seda, kui Nestlé oli edutult taotlenud selle otsuse läbivaatamist, esitas ta otsuse tühistamiseks kaebuse Förvaltningsrätten i Malmöle (Malmö halduskohus, Rootsi). Kaebuses väitis Nestlé, et vaidlusalused andmed ei ole kohustuslikus toitumisalases teabes sisalduvate andmete kordus, vaid neid tuleb käsitada seda teavet täiendavate andmetena vastavalt delegeeritud määruse 2016/128 artikli 5 lõike 2 punktile g.

17. Kaebus jäeti rahuldamata põhjendusel, et isegi kui vaidlusalused andmed on esitatud portsjoni või tarbimisühiku kohta, mitte 100 g või 100 ml kohta, kujutavad need endast kohustusliku toitumisalase teabe andmete kordamist, mis on delegeeritud määruse artikli 6 lõikega 2 keelatud.

18. Kuna Kammarrätten i Göteborg (Göteborgi haldusasjade apellatsioonikohus, Rootsi) jättis apellatsioonkaebuse rahuldamata, leides, et vaidlusalused andmed ei kuulu delegeeritud määruse 2016/128 artikli 5 lõike 2 punkti g kohaldamisalasse, vaid kujutavad endast kohustuslikus toitumisalases teabes esitatud andmete kordamist, esitas Nestlé kassatsioonkaebuse Högsta förvaltningsdomstolenile (Rootsi kõrgeim halduskohus), kes on eelotsusetaotluse esitanud kohus.

19. Selleks et teha kindlaks, kas kõnealuste toodete märgistus vastab delegeeritud määrusele 2016/128, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas vaidlusalused andmed kujutavad endast toote omaduste ja tunnuste täiendavat kirjeldust nimetatud määruse artikli 5 lõike 2 punkti g tähenduses või kas need andmed on üksnes kohustuslikus toitumisalases teabes esitatud andmete kordamine, mis on selle delegeeritud määruse artikli 6 lõikega 2 keelatud.

20. Neil asjaoludel otsustas Högsta förvaltningsdomstolen (kõrgeim halduskohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas toote energiasisaldust ning tootes sisalduvate toitainete kogust puudutav teave, mis on esitatud mujal kui toitumisalases teabes, võib endast kujutada [delegeeritud määruse 2016/128] artikli 5 lõike 2 punktis g viidatud toote omaduste ja tunnuste täiendavat kirjeldust?

2. Kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, siis kas [delegeeritud määruse] artikli 6 lõikega 2, mille kohaselt on märgistusel keelatud kohustuslikus toitumisalases teabes sisalduvat teavet korrata, on vastuolus energiasisalduse ja eri toitainete koguste kohta teabe esitamine [delegeeritud määruse] artikli 5 lõike 2 punkti g kohases kirjelduses, kui see teave on väljendatud teisiti kui 100 g või 100 ml kohta?“

21. 25. aprilli 2024. aasta eelotsusetaotlus saabus Euroopa Kohtu kantseleisse 29. aprillil 2024. Kirjalikud seisukohad on esitanud põhikohtuasja kaebaja, Tšehhi valitsus ja Euroopa Komisjon. Kaebaja ja Miljönämnden i Helsingborgs kommun (Helsingborgi omavalitsusüksuse keskkonnakomisjon), kes on põhikohtuasja vastustaja, ning Tšehhi valitsus ja komisjon osalesid ka kohtuistungil, mis toimus 12. veebruaril 2025.

Õiguslik analüüs

Sissejuhatavad märkused

22. Toon siinkohal esile mõned meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidule omased eripärad ja nende tagajärjed nende märgistamise suhtes kohaldatavale õiguslikule raamistikule, mille mõistmine on käesolevas kohtuasjas Euroopa Kohtule esitatud küsimustele tarviliku vastuse andmiseks väga oluline.

23. Tuleb meelde tuletada, et liidu õiguses reguleerib toidu märgistamist määrus nr 1169/2011. Selles määruses on sätestatud valdkonna üldnõuded, mille kohaselt tuleb nende toiduainete kohta märkida kohustuslik teave [5]. Selles määruses on ette nähtud ka võimalus esitada teatavat vabatahtlikku teavet [6]. Kuna meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toit on eelkõige ja vaatamata oma eripäradele siiski toit, on need üldnõuded selle esimesena nimetatud toidu suhtes kohaldatavad [7].

24. Mis puudutab käesolevas kohtuasjas kõne all oleva toidu eripära, siis on legaaldefinitsiooni järgi meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toit esiteks toit, mis on eriliselt töödeldud või koostatud ja ette nähtud kasutamiseks meditsiinilise järelevalve all olevate patsientide jaoks [8]. Seega on meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toit see, millel on eriline toitefunktsioon, kuna see on patsientide eriliste toitumisvajaduste rahuldamiseks „eriliselt töödeldud või koostatud“ [9].

25. Teiseks, samuti legaaldefinitsiooni järgi, on meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toit mõeldud täielikuks või osaliseks toitumiseks patsientidele, kellel on teatav haigus, tervisehäire või terviseseisund [10]. Nii on selline toit juba oma olemuselt mõeldud inimtoiduks tarvitamiseks ja kasutamiseks patsientidele, patsientidele, kelle tavatoidu või teatavate selles sisalduvate toitainete või metaboliitide manustamise, seedimise, imendumise, metaboliseerimise

5 Määruse nr 1169/2011 artikli 2 lõike 2 punkt c.

6 Määruse nr 1169/2011 põhjendus 47, artiklid 36 ja 37.

7 Määruse nr 609/2013 põhjendus 24 ja artikkel 6.

8 Vt määruse nr 609/2013 artikli 2 lõike 2 punkt g.

9 2. märtsi 2023. aasta kohtuotsus Kwizda Pharma (C-760/21, EU:C:2023:143, punkt 39).

10 Vt määruse nr 609/2013 artikli 2 lõike 2 punkt g.

või eritamise võime on piiratud, kahjustunud või häirunud või kellel on muud meditsiiniliselt kindlaks tehtud toitumisvajadused, mille rahuldamist ei ole võimalik tagada üksnes tavatoitumise muutmisega [11].

26. Eeltoodust tuleneb, et meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidul on tavatoiduga võrreldes kaks peamist erinevust: üks puudutab elanikkonnarühma, kellele see on suunatud, ja teine selle kasutust. Meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toit on suunatud haavatavatele elanikkonnarühmadele, kelleks on patsiendid, kes põevad teatavat haigust või kellel on teatav tervisehäire või tervislik seisund, mis nõuab neilt eridieedi järgimist. Tavatoit on aga mõeldud tarbijatele, kes on terved, ehk teisisõnu neile, kes vastavad üldisele tarbijaprofiilile.

27. Need kaks toiduliiki erinevad kasutamise poolest. Kui tavatoidu kasutamine ei sõltu ühestki tingimusest, võib meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toitu kasutada üksnes meditsiinilise järelevalve all. Seega tähendab nimetatud meditsiiniline järelevalve, mis on mõiste „meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toit“ lahutamatu osa, et seda, kuidas kasutada niisugust toitu, millel on teatav eripära, kuna see on kohandatud patsiendi toitainevajadustele, peab tervishoiutöötaja soovitama patsiendile tema toitainevajadusi arvestades. Selles kontekstis eeldab „meditsiiniline järelevalve“, et niisugune tervishoiutöötaja, nagu on osutatud delegeeritud määruse 2016/128 põhjendustes 3 ja 15, veendub, et meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu kasutamine vastab patsiendi erilistele toitumisvajadustele [12].

28. Need eripärad õigustavad seda, et meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu märgistus peab vastama mitte ainult tavatoidule esitatavatele nõuetele, vaid ka eritoidu suhtes kehtestatud erinõuetele. Selle toidu märgistamisele kohaldatakse seega märgistamise korda kahes järgus [13]. Seega tuleb määrust nr 609/2013 ja delegeeritud määrust 2016/128, mis reguleerivad muu hulgas meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu suhtes kohaldatavaid erinõudeid, tõlgendada lähtuvalt määrusest nr 1169/2011, milles on kindlaks määratud kogu toidu suhtes kohaldatavad üldnõuded.

29. Nende üldnõuete kohta on määruse nr 1169/2011 IV peatükis „Kohustuslik toidualane teave“ muu hulgas märgitud toitumisalase teabega seotud andmed [14]. See teave peab sisaldama andmeid energiasisalduse ning rasvade, küllastunud rasvhapete, süsivesikute, suhkrute, valkude ja soola koguse kohta. Mõnda neist elementidest, nimelt energiasisaldust ning rasvade, küllastunud rasvhapete, suhkrute ja soola koguseid, võib korrata tavatoidu märgistusel, kui see märgistus sisaldab kohustuslikku toitumisalast teavet [15].

30. Selleks et võtta arvesse meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu eripära, pidas liidu seadusandja siiski vajalikuks teatavaid täiendusi ja erandeid nendest eeskirjadest. Eelkõige on leitud, et selleks, et tagada nende toiduainete nõuetekohane kasutamine, on kohustuslik täpsustada selle toidu omadusi ja tunnuseid ning täiendada selle sama toidu kohta esitatavas toitumisalases teabes sisalduvat teavet [16].

[11] Vt selle kohta 27. oktoobri 2022. aasta kohtuotsus Orthomol (C-418/21, EU:C:2022:831, punktid 26, 31 ja 32).

[12] Vt 2. märtsi 2023. aasta kohtuotsus Kwizda Pharma (C-760/21, EU:C:2023:143, punktid 71 ja 74).

[13] Määruse nr 609/2013 põhjendus 24.

[14] Määruse nr 1169/2011 artikli 9 lõike 1 punkt l.

[15] Vt määruse nr 1169/2011 artikkel 30.

[16] Delegeeritud määruse 2016/128 põhjendused 13–15.

31. Selles osas näeb üks kohustusliku lisateabe nõuetest lisaks kogu toidule esitatavatele üldnõuetele ette nende omaduste ja tunnuste kirjelduse, mis muudavad toote kasulikuks sellise haiguse, tervisehäire või terviseseisundi puhul, millega seotud toitainevajaduste rahuldamiseks see on ette nähtud, eelkõige näiteks seoses eritöötluse või -koostisega, toitainete hulga suurendamisega või vähendamisega, nende kõrvaldamisega või muul viisil muutmisega ja toote kasutamise põhjendusega [17].

32. Mis puudutab meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu kohta toitumisalase teabe esitamise erinõudeid, siis erandina üldeeskirjadest, nagu need tulenevad määruse nr 1169/2011 artikli 30 lõikest 3, ei korrata toote märgistusel meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu kohta esitatud kohustuslikus toitumisalases teabes märgitud andmeid [18]. Selle määruse artikleid 31–35 kohaldatakse kõikide toitainete kohta, mis on märgitud meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu kohta esitatavas toitumisalases teabes [19].

33. Sellega seoses väidab Tšehhi valitsus sisuliselt, et miski delegeeritud määruses 2016/128 ei takista seda, et meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu toitumisalane teave esitatakse portsjoni või tarbimisühiku kohta vastavalt määruse nr 1169/2011 artiklile 33, mis reguleerib selle teabe esitamist. See valitsus leiab, et delegeeritud määruse 2016/128 artikli 6 lõige 2 näeb ette erandi määruse nr 1169/2011 artiklist 30, mitte artiklist 33. Nimetatud valitsuse arvates tuleb analüüsida üksnes teist eelotsuse küsimust [20], mis puudutab artikli 6 lõiget 2.

34. Seega tuleb sellega seoses analüüsida Tšehhi valitsuse viidatud erinevate sätete koosmõju ja nende võimalikke tagajärgi käesolevas kohtuasjas Euroopa Kohtule esitatud eelotsuse küsimuste käsitlemisele.

35. Määruse nr 1169/2011 artikli 30 „Sisu“ lõigetes 1 ja 2 on sisuliselt sätestatud nõuded, mis on seotud toidu kohta esitatava toitumisalase teabe sisuga, st muu hulgas kohustuslikud andmed, mida see peab sisaldama, ning andmed, mis võivad seda teavet täiendada. Selle artikli lõikes 3 on ette nähtud, et selles lõikes sõnaselgelt nimetatud toitumisalase teabe hulka kuuluvat teatavat teavet võib selle toidu märgistusel korrata, tingimusel et müügipakendis toidu märgistus sisaldab sellist teavet. Seega on selline vabatahtlik kordamine lubatud põhivaateväljal ehk teisisõnu pakendi esiküljel, et aidata tarbijatel toidu ostmisel olulist toitumisalast teavet hõlpsasti näha [21].

36. Sellele sättele järgnevad artiklid ja eelkõige artiklid 32 ja 33, mille pealkirjad on vastavalt „Väljendamine 100 g või 100 ml kohta“ ja „Väljendamine portsjoni või tarbimisühiku kohta“, näevad ette toitumisalase teabe sisu moodustavate andmete väljendamise eeskirjad. Kui selles artiklis 32 sätestatud põhinormi kohaselt tuleb neid andmeid väljendada 100 g või 100 ml kohta, näeb nimetatud artikkel 33 ette lisajuhtumid, mille puhul võib lisaks väljendamisviisile 100 g või 100 ml kohta väljendada neid andmeid portsjoni ja/või tarbimisühiku kohta [22].

[17] Delegeeritud määruse 2016/128 artikli 5 lõike 2 punkt g.

[18] Delegeeritud määruse 2016/128 artikli 6 lõige 2.

[19] Delegeeritud määruse 2016/128 artikli 6 lõige 4.

[20] Vt käesoleva ettepaneku punkt 20.

[21] Vt määruse nr 1169/2011 põhjendus 41. Sellega seoses pean tarvilikuks märkida järgmist. Esiteks piirdub kordamise lubamine rangelt üksnes selle määruse artikli 30 lõikes 3 nimetatud andmetega, välistades seega igasuguse muu teabe kordamise ja seda kõigi toiduainete puhul. Teiseks käsitleb osutatud artikli 30 lõige 3 seda, kui müügipakendis toidu märgistusel, mujal kui toitumisalases teabes, st praktikas märgistuse esiküljel, korratakse väga spetsiifiliselt teavet, mis peab põhimõtteliselt sisalduma toitumisalases teabes.

[22] Sellega seoses nähtub määruse nr 1169/2011 põhjendusest 35, et võimalus kehtestada nõue esitada toitumisalane teave 100 g või 100 ml kohta, lubades vajaduse korral esitada lisateavet portsjoni kohta, tehti selleks, et hõlbustada eri suurusega pakendites olevate toodete võrdlemist.

37. Kõik eespool nimetatud artiklid kuuluvad määruse nr 1169/2011 IV peatüki („Kohustuslik toidualane teave“) 3. jakku („Toitumisalane teave“).

38. Minu arvates võimaldavad käesoleva ettepaneku punktides 35–37 esitatud kaalutlused mõista määruse nr 1169/2011 artiklit 30 kui üldnormi, mis määrab kindlaks toidu kohta esitatavas toitumisalases teabes esitatava kohustusliku toitumisalase teabe sisu. Selles artiklis on samuti märgitud, millist rangelt piiritletud teabes sisalduvat teavet võib märgistusel, see tähendab pakendi esiküljel, korrata. Delegeeritud määruse 2016/128 artikli 6 lõikest 2 nähtub aga, et see näeb ette erandi just viimati nimetatud eeskirjast, mis käsitleb märgistusel korduvate andmete sisu.

39. Seevastu näib mulle, et määruse nr 1169/2011 artiklites 32 ja 33 täpsustatakse artiklis 30 osutatud teabe esitamise vorminõudeid. Nimetatud artiklis 32 on sätestatud „peamine“ vorminõue, mida võib vajaduse korral täiendada asjaomases artiklis 33 määratletud vorminõudega. Neid kahes artiklis sätestatud eeskirju kohaldatakse toitumisalases teabes sisalduva teabe suhtes toitainete kohta. Tuleb märkida, et neid eeskirju kohaldatakse ka meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu toitumisalase teabe suhtes, kuna see peab sisaldama 100 g või 100 ml kohta väljendatud teavet ning sellele võib lisada portsjoni või tarbimisühiku kohta esitatava teabe[23].

40. Seega ei ole määruse nr 1169/2011 artiklite 32 ja 33 sätted, mis käsitlevad toitumisalases teabes sisalduvate andmete väljendamist seoses nende kogusega 100 g või 100 ml kohta ja vajaduse korral portsjoni ja/või tarbimisühiku kohta, vajalikud, kui need andmed ja nende kogus ei pea toitumisalases teabes sisalduma. Seega sõltub juba nendes artiklites sätestatud eeskirjade olemasolu artiklist 30, mis minu arvates on kohustuslik kui keskne säte määruse nr 1169/2011 selles osas, mis käsitleb märgistusel toitumisalase teabe esitamise üldnõudeid.

41. Olles seda täpsustanud, muudaks Tšehhi valitsuse seisukoht, millele on osutatud käesoleva ettepaneku punktis 33 ja mida kohtuistungil selgitati, minu arvates sisutühjaks delegeeritud määruse 2016/128 artikli 6 lõikes 2 ette nähtud erandi, milles ei ole viidatud määruse nr 1169/2011 artiklile 32 ega artiklile 33. Artikli 6 lõikes 2 ette nähtud toitumisalase teabe kordamise keeld ei viita sõnaselgelt selle teabe väljendamisele 100 g või 100 ml kohta ega portsjoni või tarbimisühiku kohta. Seega tuleb delegeeritud määruse artikli 6 lõikes 2 ette nähtud erandit mõista kui üldist erandit, mida kohaldatakse olenemata sellest, kuidas väljendatakse energiasisaldust ja toitainete kogust vastavalt määruse nr 1169/2011 artiklile 32 või 33.

42. Järelikult on Tšehhi valitsuse seisukoht, mille eesmärk oli eelotsusetaotluse esitanud kohtu esimene küsimus käesolevast analüüsist välja jätta, vastuolus määruse nr 1169/2011 artiklite 30, 32 ja 33 ning delegeeritud määruse 2016/128 artikli 6 lõike 2 sätete sõnastusega ning eelkõige kontekstiga. Seega tuleb esimest küsimust käsitleda järgmiselt.

[23] Delegeeritud määruse 2016/128 artikli 6 lõige 4. Tuleb märkida, et seda võimalust esitada lisateavet, mida võib esitada toitumisalase teabe vahetus läheduses, ei tohiks mingil juhul segi ajada selle teabe kordamisega märgistusel endal, mis on kõnealuse artikli lõikega 2 sõnaselgelt keelatud.

Esimene eelotsuse küsimus

43. Meeldetuletuseks märgin, et esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas toote energiasisaldus ja erinevate toitainete kogus, mis on esitatud mujal kui toitumisalases teabes, võivad kujutada endast toote omaduste ja tunnuste täiendavat kirjeldust delegeeritud määruse 2016/128 artikli 5 lõike 2 punkti g tähenduses.

44. Kõnealuse artikli 5 lõike 2 punktis g on ette nähtud, et „[l]isaks määruse [nr 1169/2011] artikli 9 lõikes 1 loetletud kohustuslikele andmetele esitatakse meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu kohta järgmine kohustuslik lisateave: […] niisuguste omaduste ja/või tunnuste kirjeldus, mis muudavad toote kasulikuks sellise haiguse, tervisehäire või terviseseisundi puhul, millega seotud toitainevajaduste rahuldamiseks[24] see on ette nähtud, eelkõige näiteks seoses eritöötluse või -koostisega, toitainete hulga suurendamisega või vähendamisega, nende kõrvaldamisega või muul viisil muutmisega ja toote kasutamise põhjendusega“.

45. Esimesele eelotsuse küsimusele vastamiseks on minu arvates vaja tõlgendada mõistet „toote omaduste ja tunnuste kirjeldus“ delegeeritud määruse 2016/128 artikli 5 lõike 2 punkti g tähenduses. Sellele küsimusele tarviliku vastuse andmiseks on vaja teise võimalusena tõlgendada mõistet „kohustuslik lisateave“, mida see artikkel sisaldab, sest see kirjeldus kuulub sellesse mõistesse[25].

46. Tuleb meeles pidada, et delegeeritud määruse 2016/128 artikli 5 lõike 2 punkti g tõlgendamisel tuleb arvesse võtta mitte ainult normi sõnastust, vaid ka konteksti ja asjaomase õigusakti eesmärki[26].

47. Esimesena, mis puudutab nimetatud artikli 5 lõike 2 punkti g sõnastust, siis tuleb märkida, et selles sättes (ja ka delegeeritud määruses üldiselt) ei ole mõistet „niisuguste omaduste ja/või tunnuste kirjeldus, mis muudavad toote kasulikuks sellise haiguse, tervisehäire või terviseseisundi puhul, millega seotud toitainevajaduste rahuldamiseks see on ette nähtud“ määratletud. Sellega seoses tuleb mõisteid „omadused“ ja „tunnused“ tõlgendada meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu konkreetses kontekstis. Neid mõisteid tuleb mõista nii, et need viitavad teatavatele omadustele ja äratuntavate elementide kogumile, mis võimaldavad käesoleval juhul neid toiduaineid toitumisvajaduste rahuldamiseks eristada[27] või muuta need eriti kasulikuks[28] haiguse, tervisehäire või tervisliku seisundi korral, mille jaoks need on ette nähtud.

[24] Asjaomane sõnastus varieerub selle sätte eri keeleversioonides. Nagu Nestlé väidab, rõhutatakse rootsikeelses versioonis toote kasulikkust sellisel juhul („[e]n beskrivning av de egenskaper och/eller kännetecken som gör produkten särskilt användbar i relation till“). Täiendavalt tuleb märkida, et nii on see muu hulgas ka ingliskeelses („a description of properties and/or characteristics that make the product useful in relation to“), hispaaniakeelses („una descripción de las propiedades o características que expliquen la utilidad del producto en el manejo dietético“) või veel leedukeelses versioonis („produkto savybių ir (arba) ypatumų, dėl kurių jis yra naudingas“).

[25] Nagu nähtub eelotsusetaotluse esitanud kohtu esimese küsimuse sõnastusest, milles on täpsustatud, et tegemist on „täiendava kirjelduse […]“ tõlgendamisega.

[26] Vt 16. juuli 2020. aasta kohtuotsus AFMB jt (C-610/18, EU:C:2020:565, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika).

[27] Mõistete „omadused“ ja „tunnused“ määratluse kohta vt *Le Petit Robert de la langue française*, Paris, Le Robert.

[28] Olenevalt keeleversioonist. Tuleb meelde tuletada, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt välistab liidu õigusakti ühetaolise kohaldamise ja ühetaolise tõlgendamise vajadus õigusakti ühe keeleversiooni eraldiseisva käsitlemise ning eeldab õigusakti tõlgendamist tulenevalt nii akti vastuvõtja tegelikust tahtest kui ka viimase taotletavast eesmärgist, võttes eelkõige arvesse kõikides ülejäänud keeltes koostatud versioone (3. aprilli 2014. aasta kohtuotsus 4finance (C-515/12, EU:C:2014:211, punkt 19 ja seal viidatud kohtupraktika)).

48. Sõnade „omadused“ ja „tunnused“ sellist grammatilist tõlgendust kinnitavad delegeeritud määruse 2016/128 artikli 5 lõike 2 punktis g toodud näited, mille hulgas on toote töötluse ja koostise *eripärad*, toitainete hulga suurendamisega või vähendamisega, nende kõrvaldamisega või muul viisil muutmine ja toote kasutamise põhjendus [29].

49. Samas tuleb märkida, et delegeeritud määruse 2016/128 artikli 5 lõike 2 punkti g sõnastus, mis käsitleb kohustusliku teabe esitamist meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu puhul, erineb määruse nr 1169/2011 artikli 9 lõike 1 ja artikli 30 lõike 1 sõnastusest, mis käsitlevad kohustusliku teabe esitamist kogu toidu kohta.

50. Tavatoidu märgistamise üldnõuded, mis tulenevad määruse nr 1169/2011 artiklitest 9 ja 30, viitavad nimelt mõistetele „koostisosad“ [30] või „ained“ ning tähistavad seega aineid, mis moodustavad toote, ning viitavad üldisemalt toote sisule. Delegeeritud määruse 2016/128 artikli 5 lõike 2 punktis g kasutatud sõnastus viitab omadustele või eripäradele, mis võimaldavad toote nõuetekohast kasutamist, kohandades selle haigusele, tervisehäirele või tervislikule seisundile omastele toitumisvajadustele [31]. Seega näib mulle, et nende sätete sõnastuses kasutatud mõistete erinevus tuleneb liidu seadusandja tahtest kehtestada meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toiduainetele nende eriomaste omaduste kirjeldamise erinorm, võrreldes kõikide toiduainete koostise märkimise üldnormiga.

51. Lisaks nähtub delegeeritud määruse 2016/128 artikli 5 lõike 2 punkti g sõnastusest, et selles on silmas peetud muu kui määruse nr 1169/2011 artikli 9 lõikes 1 ette nähtud teabe esitamist. Mulle näib, et see märge on käesoleval juhul eriti oluline seoses järeldusega, et selle sõnastusega on vastuolus see, kui toote energiasisaldus ja erinevate toitainete kogus võivad kuuluda toote täiendavate omaduste ja tunnuste kirjelduse alla, võrreldes nendega, mis on juba nõutavad kõigi toiduainete puhul.

52. See järeldus on asjakohane seda enam, et delegeeritud määruse 2016/128 artikli 5 lõike 2 punktis g on täpsustatud, et selline teave on „kohustuslik“, mis tähendab, et see teave peab olema esitatud kogu meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu märgistusel.

53. Teisena kinnitavad seda grammatilist tõlgendust delegeeritud määruse 2016/128 artikli 5 lõike 2 punkti g kontekst ja selle delegeeritud määrusega taotletavad eesmärgid.

54. Mis puudutab esiteks konteksti, siis tuleb kõigepealt meenutada artikli 5 lõike 2 punktis g ette nähtud meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu märgistamise eeskirja olemasolu. See eeskiri täiendab kõiki neid, mida juba kohaldatakse kõikide toiduainete suhtes, nagu kinnitab selle pealkiri: „Erinõuded toitumisalase teabe kohta“.

[29] Kohtujuristi kursiiv. Kuna need näited võivad sõltuvalt juhtumist olla erinevad, tuleb sellest järeldada, et nende loetelu ei ole ammendav.

[30] Mõiste „koostisosa“ määratluse kohta vt määruse nr 1169/2011 artikli 2 lõike 2 punkt f: „toidu tootmisel või valmistamisel kasutatav mis tahes aine või toode, sealhulgas lõhna- ja maitseained, lisaained ja toidus kasutatavad ensüümid, ning liitkoostisosa komponendid, mida valmistoode – ka muudetud kujul – sisaldab; koostisosadeks ei peeta jääkaineid“.

[31] Sellega seoses tuleb meelde tuletada, et kuivõrd selles artiklis on toodud näide nende toitainete eripära kohta, mille kogust on suurendatud, vähendatud, eemaldatud või muul viisil muudetud, siis tuleb märkida, et sellist toitainete muutmist tuleb tõlgendada nii, et see võimaldab iseloomustada meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu eripära eelkõige selle toidus sisalduvate toitainete koguse muutumise tõttu. Samuti võib sarnaselt eelotsusetaotluse esitanud kohtuga täheldada, et delegeeritud määruse 2016/128 artikli 5 lõike 2 punktist g tulenevat erinõuet on võimalik täita, ilma et oleks märgitud konkreetseid koguseid.

55. Seejärel tuleb märkida, et kõik delegeeritud määruse 2016/128 artiklis 5 nimetatud andmed, eelkõige need, mis on seotud meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu kasutamisega meditsiinilise järelevalve all[32], selle konkreetse vanusekategooriaga, mille jaoks see toit on ette nähtud[33], või ka asjakohased ettevaatusabinõud ja vastunäidustused[34], väljuvad toidu toitainelise sisu raamidest ja nende eesmärk on anda toidu kohta täiendavat teavet.

56. Lõpuks on selles kontekstis eriti kasulik märkida, et delegeeritud määruse 2016/128 artikli 6 lõige 2 näeb ette konkreetse keelu korrata meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu märgistusel toitumisalases teabes sisalduvat teavet[35]. Sellega seoses tuleb meelde tuletada, et vaidlusalused andmed on oma sisu poolest määruse nr 1169/2011 artikli 30 lõike 1 kohaselt toitumisalase teabe hulka kuuluv teave. Sarnaselt komisjoniga olen arvamusel, et energiasisaldus ja toitainete kogus on sama laadi teave, olenemata sellest, kuidas seda väljendatakse.

57. Seega ei saa delegeeritud määruse artikli 6 lõikes 2 sätestatud keeld või delegeeritud määruse artikli 5 lõike 2 punktist g tulenev kohustus märkida meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu märgistusel teatavaid andmeid erineda sõltuvalt selle teabe erinevatest väljendamisviisidest, kuna need ei muuda erisuguse väljenduse tõttu teabe sisu, mis on eespool nimetatud sätete kohaldamisel ainsana asjakohane[36]. Vastupidisega nõustumine, nagu Nestlé sisuliselt väidab, tähendaks minu arvates delegeeritud määruse 2016/128 artikli 6 lõikes 2 sisalduvast keelust kõrvalehoidmist.

58. Neil põhjustel on delegeeritud määruse 2016/128 artikli 5 lõike 2 punkti g kontekstiga minu arvates vastuolus see, kui vaidlusalused andmed võiksid kuuluda kohustusliku lisateabe alla, mida kohaldatakse üksnes meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu suhtes. Seda enam ei saa need kuuluda artikli 5 lõike 2 punktis g nimetatud „omaduste ja tunnuste kirjelduse“ alla.

59. Teiseks näib mulle, et eelnev järeldus on kõige paremini kooskõlas delegeeritud määruse 2016/128 eesmärkidega.

60. Sellega seoses tuleb meelde tuletada, et delegeeritud määrus 2016/128 täiendab määrust nr 609/2013, sätestades meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu koostise ja teabe erinõuded. Need täiendavad üldnõudeid, mida kohaldatakse määruse nr 1169/2011 alusel kõikide toiduainete suhtes ja mis kehtivad seega ka käesolevas asjas kõne all olevate konkreetsete toiduainete suhtes.

61. Nende erinõuete kehtestamisega selleks, et võtta arvesse meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu eripära[37], on delegeeritud määruse 2016/128 eesmärk tagada, et see toit on ohutu, tervislik ja tõhus isikutele, kellele see on ette nähtud[38]. Nähes ette teatavate

32 Delegeeritud määruse 2016/128 artikli 5 lõike 2 punkt a.

33 Delegeeritud määruse 2016/128 artikli 5 lõike 2 punkt c.

34 Delegeeritud määruse 2016/128 artikli 5 lõike 2 punkt f.

35 Tuleb meelde tuletada, et määruse nr 1169/2011 artikli 30 lõike 1 kohaselt kuuluvad energiasisalduse ja tegeliku toitainesisalduse (nt rasvad, valgud ja kiudained) andmed kohustusliku teabe hulka, mis tuleb esitada toidu kohta esitatavas toitumisalases teabes. Kuigi selle artikli lõikes 3 on ette nähtud, et tavatoidu kohta tuleb esitada toitumisalases teabes teatavat teavet, tuleb märkida, et teave valkude ja toidukiudaine kohta selle alla ei kuulu. Igal juhul on määruse nr 1169/2011 artikli 30 lõikes 3 nimetatud teabe kordamine meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu pakendil delegeeritud määruse 2016/128 artikli 6 lõike 2 sõnastuse kohaselt sõnaselgelt keelatud.

36 Seda kinnitab minu arvates ka delegeeritud määruse 2016/128 artikli 6 lõige 4, milles on muu hulgas ette nähtud, et toitainete kohta esitatava toitumisalase teabe väljendamist käsitlevaid sätteid, nimelt määruse nr 1169/2011 artikleid 32 ja 33, kohaldatakse kõigi selles teabes esitatud toitainete suhtes.

37 Delegeeritud määruse 2016/128 põhjendus 13 ja sellega seoses põhjendus 15.

38 Delegeeritud määruse 2016/128 põhjendus 5.

toiduainete märgistamise erinõuded, on liidu seadusandja eesmärk kehtestada kaitsetumate tarbijate kaitstuse kõrge tase, et võimaldada neil täpselt kindlaks teha tooted, mis moodustavad nende osalise või ainsa toiduallika [39].

62. Kõigepealt oleks delegeeritud määruse 2016/128 artikli 5 lõike 2 punkti g tõlgendamine nii, et sellega kehtestatakse kohustus esitada meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu pakenditel lisateabena kohustuslikud andmed, mida kohaldatakse kõikide toitude suhtes, nagu on kõne all käesolevas asjas, vastuolus eesmärgiga kehtestada selles valdkonnas erinõuded.

63. Seejärel võib selline tõlgendus kahjustada ka kaitsetumate tarbijate kaitse tagamist, mis võimaldab täpselt kindlaks teha need tooted, mis moodustavad nende isikute osalise või ainsa toiteallika. Pelk pakendi esiküljel teatava toitumisalase teabe esitamise kohustuslikuks muutmine võib neid tarbijaid segadusse viia või koguni eksitada [40].

64. Lõpuks, vastupidi Nestlé väidetele ei ole ma veendunud, et tema tõlgenduse põhjenduseks võiks rääkida meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu kohta olulisest teabest [41], nagu see on tavatoidu puhul [42], eelkõige selle eespool nimetatud toidu teatava eripära tõttu, mida on kirjeldatud sissejuhatavates märkustes. Meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu koostis võib olla väga mitmesugune, muu hulgas sõltuvalt konkreetsest haigusest, tervisehäirest või terviseseisundist, mille puhul need on tarvitamiseks ette nähtud, patsiendi vanusest, neile meditsiinilise abi osutamise kohast ning vastava toidu kavandatud kasutusest [43].

65. Seega ei võimalda delegeeritud määruse 2016/128 artikli 5 lõike 2 punkti g tõlgendamine nii, et sellega on lubatud märkida toote energiasisaldust ja erinevate toitainete kogust mujal kui toitumisalases teabes ning need võivad kujutada endast meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu omaduste ja tunnuste täiendavat kirjeldust, saavutada delegeeritud määruse 2016/128 eesmärki, milleks on haavatavate tarbijate kõrgetasemeline kaitse. See eesmärk nõuab minu arvates, et nii tervishoiutöötajad, kes tegelevad nende toiduainete kasutamise meditsiinilise järelevalvega, kui ka haavatavad tarbijad teeksid teadliku valiku, mis põhineb kogu toitumisalasel teabel.

66. Kokkuvõttes tuleneb kõigist eelnevatest kaalutlustest, et minu arvates tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtu esimesele eelotsuse küsimusele vastata, et delegeeritud määruse 2016/128 artikli 5 lõike 2 punkti g tuleb tõlgendada nii, et kõnealused andmed ei saa olla toote omaduste ja tunnuste täiendav kirjeldus selle artikli tähenduses.

[39] Vt selle kohta delegeeritud määruse 2016/128 põhjendus 13 koostoimes määruse nr 609/2013 põhjendustega 15 ja 26.

[40] Selles osas tuleb märkida, et Nestlé poolt kohtuistungil viidatud asjaolu, et ta turustab meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toitu enamikul juhtudel tervishoiutöötajatele, mitte otse neile tarbijatele, ei lükka seda järeldust ümber, kuna sihtrühm kuulub ettevõtja äriliste valikute hulka, sest need on subjektiivsed, ilma et see mõjutaks delegeeritud määruse 2016/128 eesmärkide tõlgendamist.

[41] Nestlé väidab oma märkustes, et see oluline teave puudutab erinevate toitainete energiasisaldust ja kogust.

[42] Nimelt, millisel alusel võiks konkreetse haiguse, tervisehäire või tervisliku seisundiga isiku puhul, kelle jaoks on meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toit selle olukorra tõttu eelkõige tema ainus toiduallikas, väita, et teatud toitumisalase teabe esitamine on muust teabest olulisem? Kui isikute puhul, kellele on niisugune toit osaline toiduallikas, võib see tunduda tõenäolisem, siis kuidas oleks siiski võimalik kohustada selle sektori toidukäitlejaid tagama, et kaitsetute patsientide puhul on toitumisalane teave, mida nad soovivad pakendi esiküljel esitada, meditsiiniliselt tõepoolest oluline ehk teisisõnu olulisem kui muu teave? Minu arvates ei võimalda delegeeritud määruse 2016/128 eesmärgid sellist kasuistlikku lähenemist, mis kahtlemata ei võimalda selles valdkonnas tagada õiguskindlust ja eelkõige tagada kaitsetumate tarbijate kaitset.

[43] Vt 2. märtsi 2023. aasta kohtuotsus Kwizda Pharma (C-760/21, EU:C:2023:143, punkt 77).

Teine eelotsuse küsimus

67. Kuna see küsimus on esitatud juhuks, kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, siis juhul, kui Euroopa Kohus tõlgendab delegeeritud määruse 2016/128 artikli 5 lõike 2 punkti b nii, nagu ma käesoleva ettepaneku punktis 66 välja pakkusin, ei ole sellele küsimusele vaja vastata.

68. Igal juhul tuleb meelde tuletada, et selleks, et mitte muuta delegeeritud määruse 2016/128 artikli 6 lõikes 2 sätestatud keeldu sisutühjaks, ei saa vaidlusalust teavet üksnes selle väljendamisvormi tõttu kõnealuse keelu alt välja jätta. Nimelt ei muuda see väljendamisvorm kuidagi sisu, mis on minu arvates selle keelu kohaldamise ainus asjakohane kriteerium. [44]

Ettepanek

69. Esitatud põhjendustest lähtudes teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Högsta förvaltningsdomstoleni (Rootsi kõrgeim halduskohus) eelotsuse küsimustele järgmiselt:

komisjoni 25. septembri 2015. aasta delegeeritud määruse (EL) 2016/128, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 609/2013 seoses meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu koostise ja teabe erinõuetega, artikli 5 lõike 2 punkti g

tõlgendada nii, et

teave toote energiasisalduse ja erinevate toitainete koguse kohta, mis on esitatud mujal kui toitumisalases teabes, ei saa kujutada endast toote omaduste ja tunnuste täiendavat kirjeldust.

[44] Vt käesoleva ettepaneku punktid 33–42, 56 ja 57.